

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 27 грудня 2006 р. N 1849

Київ

Про затвердження Державної програми "Репродуктивне здоров'я нації" на період до 2015 року

Із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2014 року N 574

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Державну програму "Репродуктивне здоров'я нації" на період до 2015 року (далі - Програма), що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, відповідальним за виконання Програми, та Академії медичних наук, Академії педагогічних наук, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям щороку до 1 лютого подавати Міністерству охорони здоров'я інформацію про хід виконання Програми для її узагальнення та подання до 20 лютого Кабінетові Міністрів України.

Прем'єр-міністр України

В. ЯНУКОВИЧ

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою

від 27 грудня 2006 р. N 1849

Кабінету

Міністрів

України

ДЕРЖАВНА

ПРОГРАМА

"Репродуктивне здоров'я нації" на період до 2015 року

Загальна частина

Людина, її життя та здоров'я є найвищими соціальними цінностями держави, визначеними [Конституцією України](#). Майбутнє держави обумовлюється комплексом політичних, економічних, соціальних факторів, що впливають на демографічну ситуацію та стан здоров'я населення.

Результати аналізу змін населення за останні 10 - 15 років свідчать про те, що Україна перебуває у стані глибокої демографічної кризи, зумовленої депопуляцією, збільшенням питомої ваги осіб похилого віку і зменшенням середньої тривалості життя. Зазначене негативно впливає на розвиток продуктивних сил, рівень добробуту людей та економічну ситуацію в державі.

Особливе занепокоєння викликає стан репродуктивного здоров'я, яке є невід'ємною складовою частиною здоров'я нації в цілому і має стратегічне значення для забезпечення сталого розвитку суспільства. Комплекс заходів, здійснених протягом останніх років у рамках [Національної програми "Репродуктивне здоров'я 2001 - 2005"](#), сприяв позитивним змінам у цій сфері. Так, створено службу планування сім'ї, підвищився рівень обізнаності населення щодо здорового способу життя, безпечної статевої поведінки,

відповідального батьківства, методів профілактики непланованої вагітності, використання сучасних методів контрацепції.

Спостерігається тенденція до зменшення кількості абортів, зниження рівня материнської та дитячої смертності, однак ці показники залишаються високими і значно перевищують середньоєвропейські. Потребують розв'язання проблеми невиношування вагітності та безпліддя, що є наслідками небезпечної статевої поведінки і причиною значних репродуктивних втрат.

Такий стан справ зумовлює необхідність подальшого здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення репродуктивного здоров'я населення.

Аналіз причин виникнення проблеми

Проблеми, що виникають у сфері репродуктивного здоров'я, зумовлені:

незадовільним соціальним становищем громадян, недостатньою увагою до ролі інституту сім'ї, збереження традиційної культури взаємовідносин у сім'ї як основної складової суспільства;

недостатньою соціальною і правовою захищеністю у сфері праці, відсутністю належного контролю за дотриманням правил і норм охорони праці та техніки безпеки; дискримінацією жінок, особливо у сфері приватної підприємницької діяльності, що витісняє їх у низькооплачувані галузі або змушує шукати роботу в тіньовому секторі економіки чи за кордоном;

недосконалістю нормативно-правової бази;

смертністю чоловіків працездатного віку, що у 3,6 раза перевищує смертність жінок. Незворотні втрати чоловічого населення у репродуктивному віці позначаються на статевому співвідношенні у суспільстві, зумовлюючи наявність значної кількості одиноких жінок, неповних сімей та дітей-сиріт;

високим рівнем материнської та малюкової смертності, пов'язаним з недостатньою поінформованістю населення щодо здорового способу життя, відповідальної статевої поведінки, планування сім'ї, сучасних стандартів профілактики, діагностики і лікування хвороб репродуктивної системи, а також недостатнім рівнем оснащення сучасним високотехнологічним обладнанням закладів охорони здоров'я та підготовки спеціалістів, що призводить до зниження якості медичної допомоги;

незадовільним станом здоров'я вагітних жінок, що призводить до збільшення кількості ускладнень під час пологів, які спричиняють виникнення хвороб у новонароджених, а також впливають на рівень захворюваності дітей віком до 14 років та дитячої інвалідності;

високим рівнем штучного переривання вагітності (19,1 на 1000 жінок репродуктивного віку), що впливає на фертильність і перебіг наступної вагітності та пологів. Штучне переривання вагітності і пов'язані з ним ускладнення призводять до смерті майже кожної десятої жінки;

незадовільним станом здоров'я підлітків, негативний вплив на яке має поширення порнографії, пропаганда сексуального насильства, широке рекламування шкідливих звичок (тютюнокуріння, вживання алкоголю, наркотиків);

високим рівнем безпліддя українських сімей, що можна віднести до прямих репродуктивних втрат;

поширеною онкогінекологічною патологією репродуктивних органів, що є однією з основних причин смертності і призводить до втрати значної кількості молодих жінок, які не реалізували свою репродуктивну функцію;

недостатнім рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я, що надають послуги у сфері репродуктивного здоров'я.

Одним з основних факторів розладу репродуктивного здоров'я населення вважаються інфекційні хвороби, що передаються статевим шляхом, які в підлітковому та дорослому віці нерідко стають причиною безпліддя, невиношування вагітності, онкогінекологічної патології, а також внутрішньоутробного інфікування плода з можливими тяжкими наслідками і навіть вадами розвитку. Прямі репродуктивні втрати від невиношування вагітності щороку становлять 36 - 40 тис. ненароджених дітей. У зв'язку з

високими темпами поширення ВІЛ-інфекції особливої важливості набуває проблема ВІЛ-інфікованих вагітних жінок, що в свою чергу пов'язана з негативною динамікою збільшення ВІЛ-інфікованих дітей.

Мета та основні завдання Програми

Мета Програми полягає у поліпшенні репродуктивного здоров'я населення як важливої складової загального здоров'я, що значно впливає на демографічну ситуацію та забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

Основними завданнями Програми є:

- створення умов безпечного материнства;
- формування репродуктивного здоров'я у дітей та молоді;
- удосконалення системи планування сім'ї;
- збереження репродуктивного здоров'я населення;
- забезпечення ефективного управління виконанням Програми.

Для більш ефективного розв'язання проблеми репродуктивного здоров'я визначені основні групи:

- діти віком до 14 років;
- діти підліткового віку 15 - 17 років;
- молодь у віці 18 - 20 років;
- молоді сім'ї до 35 років;
- вагітні жінки;
- жінки та чоловіки репродуктивного віку.

Пріоритетні напрями виконання Програми

Пріоритетними напрями виконання Програми є:

у соціально-економічній сфері

- удосконалення нормативно-правової бази з питань охорони репродуктивного здоров'я сім'ї;
- пропагування сімейних цінностей, забезпечення медико-соціальної підтримки молоді сім'ї;
- охорона здоров'я соціально незахищених верств населення;

у сфері освіти

розроблення та реалізація міжгалузевих стратегій, спрямованих на пропагування, формування і заохочення до здорового способу життя, відповідального батьківства та безпечного материнства;

інформування населення з питань відповідального ставлення до охорони особистого здоров'я;

проведення просвітницьких заходів з питань охорони здоров'я, пропагування здорового способу життя, планування сім'ї, зміцнення репродуктивного здоров'я населення, охорони материнства, а також профілактики онкологічних захворювань;

у сфері медицини

забезпечення посилення профілактичної спрямованості медичних послуг щодо збереження репродуктивного здоров'я для кожної цільової групи;

впровадження стратегії надання послуг щодо збереження репродуктивного здоров'я лікарями загальної практики та сімейними лікарями;

забезпечення надання високоякісної медичної допомоги у сфері репродуктивного здоров'я та планування сім'ї відповідно до протоколів її надання;

забезпечення рівних для чоловіків та жінок умов надання послуг щодо збереження репродуктивного здоров'я;

розширення доступу до медичних послуг підлітків, а також сільського населення;

розроблення та впровадження новітніх технологій у сфері репродуктивного здоров'я на основі висновків науково-доказової медицини;

поліпшення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони репродуктивного здоров'я;

удосконалення та оптимізація системи планування сім'ї;

розроблення стратегії з питань забезпечення населення засобами запобігання непланованій вагітності;

створення системи підготовки сімейних лікарів і лікарів загальної практики з питань репродуктивного здоров'я та планування сім'ї;

включення до навчальних програм переддипломної та післядипломної підготовки фахівців розділів з питань репродуктивного здоров'я і планування сім'ї;

підвищення рівня професійної підготовки фахівців, які надають медичну допомогу у сфері репродуктивного здоров'я;

удосконалення системи управління в закладах охорони здоров'я;

у сфері науки

проведення наукових досліджень з метою:

- виявлення факторів та механізму впливу на збереження і поліпшення репродуктивного здоров'я;

- проведення аналізу щодо стану захворюваності на туберкульоз органів репродуктивної системи;

у сфері управління та контролю за виконанням Програми

моніторинг та оцінка здійснення заходів Програми.

Очікувані результати

Виконання Програми дасть змогу:

знизити рівень:

- материнської смертності на 20 відсотків;

- анемії серед вагітних на 45 відсотків;

- малюкової смертності на 20 відсотків;

- гемолітичної хвороби новонароджених на 20 відсотків;

- підліткової вагітності на 20 відсотків;

- запальних захворювань статевих органів у підлітків 15 - 17 років на 20 відсотків;

- штучного переривання вагітності серед підлітків 15 - 17 років на 20 відсотків;

- штучного переривання вагітності в дорослих жінок на 20 відсотків;

- захворюваності на інфекції, що передаються статевим шляхом, на 30 відсотків;

- захворюваності на гонорею серед дорослого чоловічого населення на 10 відсотків;

- захворюваності на рак шийки матки на 20 відсотків;

		клінічних протоколів із сучасних перинатальних технологій відповідно до рекомендацій ВООЗ												
		забезпечення акушерських стаціонарів необхідними витратними матеріалами (одноразовими вакуум-екстракторами) для впровадження сучасних перинатальних технологій відповідно до рекомендацій ВООЗ	- " -	місцевий бюджет 1027,8		114,2	114,2	114,2	114,2	114,2	114,2	114,2	114,2	114,2
		забезпечення родопомічних закладів комп'ютерами для проведення моніторингу за вагітними, роділлями та породіллями високого ступеня акушерського та перинатального ризику	- " -	місцевий бюджет 202,5			202,5							
		продовження діяльності з підготовки та впровадження клінічних протоколів з питань акушерства, гінекології, сексопатології, неонатології та педіатрії відповідно до рекомендацій ВООЗ та висновків науково-доказової медицини	- " -	позабюджетні кошти 1815,1		21,7	21,7	271,7	250	250	250	250	250	250
		розроблення та впровадження системи	- " -	позабюджетні кошти		12,6								

	живими)	нейросонографи, лампи для фототерапії, пульсоксиметри, лабораторне обладнання) для неонатологічних відділень		400										
		розроблення та пілотне впровадження системи фінансування і кадрового забезпечення родопомічних закладів у розрахунку на медичну послугу	МОЗ, Мінекономіки, Мін'юст, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	позабюджетні кошти 51		17	17	17						
		вивчення механізму зниження перинатальних втрат при різних видах екстрагенітальної патології на основі розроблення та впровадження сучасних стандартів надання спеціалізованої медичної допомоги вагітним (наукова робота)	Академія медичних наук, МОЗ	державний бюджет 640			160	160	160	160				
		вивчення ролі перинатальних факторів у виникненні інвалідності дітей і розроблення ефективної системи профілактики та медико-соціальної реабілітації (наукова робота)	- " -	державний бюджет 640				160	160	160	160			
		вивчення пренатальних аспектів репродуктивного здоров'я жінок як фактора	- " -	державний бюджет 640			160	160	160	160				

		технологій в акушерській практиці для лікарів та середнього медперсоналу родопомічних закладів	Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	позабюджетні кошти 25,2	6,3	18,9									
		утворення у кожному родопомічному лікувальному закладі пунктів профілактики соціального сирітства та забезпечення соціального супроводження породіль, що належать до груп ризику	Мінсім'ямолодьспорт, МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	позабюджетні кошти 34,2					17,1	17,1					
		запровадження шкіл відповідального батьківства у кожному закладі, що надає антенатальну допомогу, забезпечення їх необхідним обладнанням	МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	місцевий бюджет 3443		603	355	355	355	355	355	355	355	355	355
				позабюджетні кошти 6,3	2,1	2,1	2,1								
		проведення наукового дослідження факторів ускладненого перебігу вагітності для розроблення заходів щодо запобігання їм на основі висновків науково-доказової медицини та рекомендацій ВООЗ для впровадження їх у діяльність медичних закладів різного рівня (наукова робота)	Академія медичних наук, МОЗ	державний бюджет 640							160	160	160	160	
		проведення наукового дослідження щодо	- " -	державний бюджет 640			160	160	160	160					

			впровадження сучасних медичних технологій з доведеною ефективністю у сфері репродуктивного здоров'я та їх медико-соціального впливу (наукова робота)															
			Разом		540017,1	3024,2	145072	53553,7	50617,7	41773	41915,9	51639,4	51479,4	50550,9	50390,9			
			у тому числі кошти:															
			державного бюджету		353127,6	3000	124250	32408,7	29841,7	21071,7	21231,7	30955,2	30795,2	29866,7	29706,7			
			місцевих бюджетів		184758,3		20682,2	21036,7	20434,2	20434,2	20434,2	20434,2	20434,2	20434,2	20434,2			
			позабюджетні		2131,2	24,2	139,8	108,3	341,8	267,1	250	250	250	250	250			

Формування репродуктивного здоров'я у дітей та молоді

8. Знизити рівень підліткової вагітності на 20 відсотків		14 (базовий)																
	2006	13,7																
	2007	13,4																
	2008	13,2																
	2009	12,9	внесення змін до статті 22 Сімейного кодексу України	МОЗ, Мін'юст, Мінсім'ямолод	позабюд													
	2010	12,7	встановлення єдиного шлюбного віку для жінки та для чоловіка - 18 років	спорт, Академія медичних наук	жетні кошти 25,2	12,6	12,6											
	2011	12,4																
	2012	12,2																
	2013	11,9																
	2014	11,7																
	2015	11,2 (на 1000 дівчат 15 - 17 років)																
9. Знизити рівень		152,8 (базовий)	розроблення модульно-	МОН, МОЗ, Мінсім'ямолод	позабюд		5,9	35,9	30	30	30	30						

запальних захворювань статевих органів у підлітків 15 - 17 років на 20 відсотків			інформаційного блок-мінімуму з проблем	ьспорт, Академія медичних наук, Академія педагогічних наук	кошти 161,8													
	2006	150	здорового способу життя															
	2007	147	та статевого виховання з															
	2008	143	урахуванням вікових															
	2009	140	особливостей для дошкільних,															
	2010	137	загальноосвітніх, професійно-технічних															
	2011	133	закладів освіти, вищих															
	2012	130	навчальних закладів усіх															
	2013	127	рівнів акредитації для															
	2014	125	провадження санітарно-просвітницької діяльності															
		122																
2015	(на 10000 дівчат 15 - 17 років)	розроблення та видання інформаційно-методичних матеріалів для дітей, учнівської та студентської молоді з питань здорового способу життя та збереження репродуктивного здоров'я (листівки, буклети, плакати тощо)	МОН, МОЗ, Мінсім'ямолод ьспорт, Академія медичних наук, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	позабюджетні кошти 1395		155	155	155	155	155	155	155	155	155	155	155	155	
10. Довести рівень впровадження в амбулаторно-поліклінічних педіатричних закладах системи надання послуг "Клініка дружня до молоді" до 90 відсотків		(базовий)		МОЗ, Мінсім'ямолод ьспорт	позабюджетні кошти 5,8													
	2006	5	розроблення методичних рекомендацій з питань організації діяльності															
	2007	10	амбулаторно-поліклінічних педіатричних закладів за системою надання послуг "Клініка дружня до молоді"															
	2008	20																
	2009	30																
	2010	40																
	2011	50																
	2012	60																
	2013	70																

			інфіковані жінки; жінки з малозабезпечених сімей																	
			забезпечення закупівлі контрацептивів для визначених категорій населення (молодь у віці 18 - 20 років; жінки з малозабезпечених сімей)	МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	місцевий бюджет 81089			4703	7407	8814	10888	11433	12004	12605	13235					
			забезпечення впровадження в усіх центрах планування сім'ї та репродукції людини комп'ютерної інформаційної системи	- " -	місцевий бюджет 1337,5			1337,5												
					позабюджетні кошти 14,7	2,9	5,9	5,9												
13. Знизити рівень штучного переривання вагітності на 20 відсотків		19,5 (базовий)	підвищення рівня матеріально-технічного оснащення центрів планування сім'ї та репродукції людини	- " -	державний бюджет 486			486												
					позабюджетні кошти 14,7	2,9	5,9	5,9												
	2006	19,1	утворення національного центру планування сім'ї та репродуктивного здоров'я, розроблення Положення про його діяльність та забезпечення відповідним матеріально-технічним обладнанням	МОЗ, Мін'юст	державний бюджет 343															
	2007	18,7																		
	2008	18,4																		
	2009	18																		
	2010	17,6																		
	2011	17,3																		
	2012	16,9																		
	2014	16,3																		
2015	15,6 (на 1000 жінок фертильного віку)	розроблення і впровадження стандартів / протоколів забезпечення послуг з	МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та	позабюджетні кошти 325,9	10,8	71,7	71,7	71,7	50	50										

		о здоров'я та запобігання непланованій вагітності за допомогою тематичних телерадіопередач та соціальної реклами	держадміністрації											
		розроблення та впровадження щорічного проведення інформаційно-просвітницьких кампаній для населення з питань здорового способу життя, репродуктивного здоров'я та запобігання непланованій вагітності за допомогою видання брошур, листівок, буклетів та рекламних плакатів	МОЗ, Мінсім'ямолодьспорт, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	місцевий бюджет 3645	405	405	405	405	405	405	405	405	405	405
				позабюджетні кошти 1867,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5	207,5
		проведення клініко-епідеміологічного дослідження впливу штучного переривання вагітності на репродуктивні втрати з метою поліпшення демографічної ситуації (наукова робота)	Академія медичних наук, МОЗ	державний бюджет 640		160	160	160	160					
		Разом		98109,2	36,4	1599,4	8683	9174,8	10560,1	12634,1	12969,1	13540,1	14141,1	14771,1
		У тому числі кошти:												
		державного бюджету		1949		1049	220	220	220	60	60	60	60	60
		місцевих бюджетів		93673,8		1249,7	7290,2	8656,7	10063,7	12137,7	12682,7	13253,7	13854,7	14484,7
		позабюджетні		2486,4	36,4	349,7	343,8	298,1	276,4	276,4	226,4	226,4	226,4	226,4

Збереження репродуктивного здоров'я населення

14. Знизити рівень інфекцій, що передають ся статевим шляхом, на 30 відсотків		50 (базовий)	розроблення та впровадження																
	2006	48,4	протоколу з діагностики та лікування	МОЗ, Академія медичних наук	позабюд жетні кошти 12,6	12,6													
	2007	46,9	інфекцій, що передаються																
	2008	45,4	статевим шляхом,																
	2009	43,9	відповідно до рекомендацій ВООЗ																
	2010	42,5																	
	2011	41,2																	
	2012	39,8	забезпечення закупівлі тест- систем для	МОЗ, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольсь ка міські держадміністра ції	державни й бюджет 70000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	7000	
	2013	38,6	обстеження груп ризик																
	2014	37,3	населення на TORCH-інфекції та інші інфекції, що передаються																
			статевим шляхом																
	2015	35 (рівень захворюв аності на сифіліс на 100000 дорослог о населенн я)	забезпечення закупівлі лабораторного обладнання для обстеження груп ризик населення на TORCH-інфекції та інші інфекції, що передаються статевим шляхом, а також для забезпечення інфекційного контролю в пологових стаціонарах	- "	державни й бюджет 39378,6	5000	2378,6	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	
			проведення наукового дослідження основних факторів жіночого та чоловічого безпліддя і розроблення оптимальних підходів до профілактики та лікування	МОЗ, Академія медичних наук	державни й бюджет 640			160	160	160	160								

		затвердження плану проведення моніторингу та оцінки здійснення заходів Програми	Мінекономіки, МОН, Мінсім'ямолодспорт, Академія медичних наук, Держкомстат	жетні кошти 79,5									
		проведення аналізу здійснення заходів Програми для контролю за виконанням визначених завдань за розробленими показниками оцінки (кінцевими та проміжними) незалежними експертами з широким обговоренням громадськості для внесення необхідних змін	МОЗ, Мінекономіки, МОН, Мінсім'ямолодспорт, Держкомстат, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	позабюджетні кошти 143,1		15,9	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9
		забезпечення видання Вісника репродуктивного здоров'я	МОЗ, МОН, Мінсім'ямолодспорт, Академія медичних наук, Академія педагогічних наук	державний бюджет 400			50	50	50	50	50	50	50
		Разом		3656,8	63,6	397,2	399,5	399,5	399,5	399,5	399,5	399,5	399,5
		У тому числі кошти:											
		державного бюджету		400			50	50	50	50	50	50	50
		місцевих бюджетів		2573,1		285,9	285,9	285,9	285,9	285,9	285,9	285,9	285,9
		позабюджетні		683,7	63,6	111,3	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6	63,6
		Усього		799967,5	15133,5	161417,7	96424	80173,7	68356,6	67786	77414,5	77905,5	77468
		У тому числі кошти:											
		державного бюджету		494122,7	15000	133628,6	62199,7	45040,7	36270,7	33533,2	42776,7	42616,7	41688,2

		місцевих бюджетів		295135,2		26587,8	32982,8	33746,8	30953,8	33027,8	33572,8	34143,8	34744,8	35374,8
		позабюджетні		10709,6	133,5	1201,3	1241,5	1386,2	1132,1	1225	1065	1145	1035	1145

(додаток із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2014 р. N 574)